

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขคำพิพากษาหรือการบรรเทาผลของคำพิพากษาที่เกิดขึ้นโดยมิชอบ และคดีถึงที่สุดแล้ว โดยไม่สามารถแก้ไขด้วยการอุทธรณ์ฎีกาหรือวิธีอื่นได้ ไม่ว่าวิธีการแก้ไวนั้น จะมีวิธีดำเนินการหรือมีชื่อเรียกอย่างไร

จากการศึกษาพบว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติวิธีการในการแก้ไขคำพิพากษาถึงที่สุด ที่มีข้อผิดพลาดไว้หลายกรณี ตัวอย่างเช่น การแก้ไขคำพิพากษาที่มีข้อผิดพลาดหรือ ผิดหลงเล็กน้อย (มาตรา 143) คำพิพากษาหรือคำสั่งขัดกัน (มาตรา 146) การเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ ผิดระเบียบ (มาตรา 27) การร้องสอดเข้ามาในชั้นบังคับคดี (มาตรา 57) อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติข้างต้น สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุดได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ผู้วิจัยพบว่า ยังมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากคำพิพากษาอีกหลายประการที่ยังคงผูกพันคู่ความหรือบุคคลภายนอกอยู่ และยังไม่มียกข้อยกเว้นโดยชัดแจ้งเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากคำพิพากษาเหล่านี้ เช่น มีพยานหลักฐานใหม่ พยานหลักฐานในคดีเดิม เป็นเท็จ คำพิพากษานั้นได้ตัดสินเพราะความทุจริตของผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการศาลตัดสินข้อเท็จจริงในคดีแพ่งเกี่ยวข้องกับคดีอาญา โดยไม่ได้นำข้อเท็จจริงในคดีอาญามาตัดสิน เป็นต้น วิทยานิพนธ์นี้ยืนยันว่าประเทศไทยยังมีความต้องการกฎหมายเพื่อนำมาใช้แก้ไขข้อผิดพลาดในคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วในกรณีอื่น ๆ อีก ดังนั้นจึงเป็นการพิสูจน์ว่าสมมติฐานที่ว่า “ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทย ยังมีบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้ มีการแก้ไขคำพิพากษาหรือข้อผิดพลาดขึ้นพิจารณาใหม่ไม่เพียงพอ สมควรที่จะมีการแก้ไขหรือ ตรากฎหมายใหม่ที่เหมาะสม เพื่อเป็นช่องทางให้สามารถบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากคำพิพากษาที่ตัดสินโดยมิชอบได้มากขึ้น” นั้นเป็นจริง และควรมีการปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วได้ ตามรูปแบบที่ผู้เขียนเสนอแนะไว้ท้ายวิทยานิพนธ์นี้

This thesis focuses its study on amendments and remedies for erroneous and unlawful judgments which have been rendered at their finality and cannot be redressed by way of appeal or by any other existing means.

The study found that there are various measures for correction of errors in a final judgment provided in the Civil Procedure Code, e.g. correction of minor mistakes or errors (Section 143), conflicting judgments or orders (Section 146), setting aside undue court proceedings (Section 27), interpleading during execution process (Section 57). However, these measures can relieve the effect of mistakes in the final judgments only to a limited extent. There still exist various issues that will still be binding upon the parties or third persons without proper solution. For example, presence of new evidence, revealed falseness of used evidence, revealed dishonesty of related parties, and factual determination in a civil case without due consideration of facts as found in the related criminal case, etc.

Thailand still needs some new legal amendments to provide other measures to correct such erroneous final judgments. Therefore, research result proves the hypothesis that "the current Thai Civil Procedure Code's provisions provides inadequate measures to safeguard undesirable consequences arisen from erroneous or unlawful judgments or to retrial the case, and that it is appropriate to revise the current laws or enact new ones in order to lessen the negative impacts incurred from improper judgments". And thus it is proper to amend the Civil Procedure Code to allow the process for correction of final judgments, as suggested in detail by the writer in this thesis.